

TRACTATUS QUINTUS.

DE EXTREMA UNCTIONE, ET ORDINE.

CAPUT I.

Quid sit Extrema Unctio, et quæ circa eam observanda.

706. Quid est hoc Sacramentum ? Et an à Christo institutum ?
 — 707. Qu. I. An per quamlibet unctionem partialis gratia conferatur ? Qu. II. An conferatur gratia, recedente obice ? — 708. *De materia remota* hujus Sacramenti. An præceptum quotannis renovandi Oleum obliget sub gravi ? et an possit addi oleo benedicto aliud non benedictum ? — 709. An oleum debeat esse olivarum, et an benedictum ? Dub. 1. An benedictio requiratur de necessitate Sacramenti ? Dub. 2. An debeat esse benedictum præcisæ in ordine ad Extremam unctionem ? Dub. 3. An hæc benedictio possit à Papa committi simplici Sacerdoti ? Dub. 4. An sufficiat ungere una gutta olei ? — 710. *De materia proxima*. An unctio quinque sensuum sit de necessitate Sacramenti ? An sit necessaria unctio gemina oculorum, etc. ? Et an unctio renum, ac pedum ? An ordo unctionum sit de necessitate ? Et quæ spectent ad essentiam hujus Sacramenti. — 711. *De forma*. Dub. 1. An forma omnino debeat esse *deprecativa* ? Dub. 2. An sint de essentia verba : *Per suam piissimam misericordiam* ? Dub. 3. An valeat forma dicendo : *Ungo te* etc. ? — 712. Quibus ministranda est Extrema Unctio ? — 713. Dub. 1. An valide conferatur sano ? Dub. 2. An infirmo quoquem morbo laboranti ? Dub. 3. An mulieri laboranti in partu ? — 714. Dub. 4. An licite ministretur in solo periculo putato ? Advert. 1. Non esse expectandam extremam partem vitæ. Advert. 2. Non licite ministrari, nisi immineat periculum proximæ mortis. Quid in dubio an instet mortis periculu ? — 715. Dub. 5. An hoc Sacramentum possit iterari in eadem infirmitate ? — 716. Quæ dispositio requiratur in suscipiente ? Et an Extrema Unctio sit danda post Viaticum ? — 717. An sit ministranda pueris ? — 718. Dub. 1. An infantes sint capaces hujus Sacramenti ? — 719. Dub. 2. An danda pueris, de quorum usu ratione dubitatur ? — 720. Dub. 3. An possit dari pueri doli capaci, sed non adhuc Communioni apto ? — 721. Dub. 4. An possit dari adnltio infirmo statim post Baptismum ? — 722. *De ministro* hujus Sacramenti. An quisvis Sacerdos possit illud dare ex consensu Parochi præsumpto ? Quid sanctum sit de Regulariis ? — 723. Quid, si Pastor absit, vel nolit dare ? Et quid, si sit excommunicatus, aut suspensus ? — 724. An liceat dare hoc Sacramentum sine ministro ? Et an possit unus unus, alias aliam partem

inungere ? An solus sacerdos possit illud ministrare ? Quid si ministrans inter unctiones deficiat ? — 725. An Sacerdos incurrat irregularitatem, si æger decedat dum eum revolvit, etc. ? — 726. *De administratione* hujus Sacramenti. An liceat aliquando ministrare sine vestibus sacris ? — 727. Quale peccatum sit omittere orationes, vel alias preces ? — 728. Quale, deferre oleum sine lumine ? Et quale omittere signum Crucis ? Et an liceat Sacerdoti deferre oleum unâ cum Viatico ? — 729. An teneatur Pastor dare hoc Sacramentum petentibus : et an cum periculo vita ? An teneantur dare alii Sacerdotes ? — 730. An liceat Parochio oleum retinere domi ? — 731. *De effectibus* hujus Sacramenti. An per Extremam unctionem remittantur mortalia per se ? Etan principialis ejus effectus sit remissio peccatorum, vel remissio reliquiarum peccati ? — 732. *De subiecto* hujus Sacramenti. An sint capaces amentes ? An ebrii ? An impénitentes, excommunicati, et vulnerati in rixa ? An phrenesi laborantes ! An muti, surdi, et cæci à nativitate ! — 733. An peccet graviter qui negligit hoc Sacramentum suscipere !

706. — « RESP. I. Est Sacramentum à Christo institutum ad ægrotos periclitanti de vita conferendam salutem animæ, vel etiam corporis, per unctionem olei benedicti, et orationem Sacerdotis. S. Th. in 4. d. 23. q. 1. art. 1.

Definitum est hoc esse verum Sacramentum à *Trid. sess. 14. Cap. 1.* Institutum autem fuit à Christo post Resurrectionem, ut tenent *Suar. Laym.* etc. cum *Salm. tr. 7. c. 1. n. 3.* et promulgatum à *S. Jacobo c. 5. v. 14 et 15.* ubi dicitur : « *infirmatur quis in vobis?* inducat Presbyteros Ecclesie, et orient super eum, ungentes eum oleo..., et oratio fidei salvabit infirmum, et alleviabit eum Dominus ; et si in peccatis sit, remittentur ei. » Certum item est hoc Sacramentum unum esse ; licet enim plures sint unctiones, omnes tamen pertinent ad unam significationem interioris medele.

707. — Quær. autem I. An per quamlibet unctionem partialis gratia conferatur ? Affirmant *Elbel de E. U. n. 30. Sporer n. 68. cum Scoto, Pontio, et Mastr. ac Croix l. 6. p. 2. num. 2105. cum Suar. Conc. Laym. et Sot. Palud. Med. etc.*, quia quævis unctio cum sua forma jam significat gratiam independenter ab aliis unctionibus. Sed negat cum communiori *S. Th. Suppl. q. 30. ar. 1. ad 3.* ubi : *Et ideo in ultima unctione gratia infunditur.* Et eum sequuntur *Wigandt tr. 14. n. 109. et Salm. c. 3. n. 7.* cum pluribus, qui dicunt nullam unctionem per se Sacramentum nec etiam partie constituere, et ideo nihil conferri gratiæ habitualis, quoquæcumque cum forma compleatur ultima unctio, qua Sacramentum perficitur; in fine autem ultimæ unctionis confertur simul remissio peccatorum et pœnarum; auxilia autem specialia annexa gratiæ non conferuntur, nisi tempore opportuno. *Salm. n. 8 et 9.* Harum sententiarum utraque est probabilis.

Quær. II. An possit dari hoc Sacramentum validum et informe, ita ut, recedente obice, gratia conferatur ? Affirmant communiter *Suar. Val. Henr. Palud. Dicast. Pal. etc. cum Salm. c. 3. n. 10. et Croix l. 6. p. 1 n. 202. V. dicta de Sacram. l. 6.*

n. 6. v. Not. 4. Hinc inferunt *Salm. ibid.* cum aliis, quod si infirmus bona fide vel sensibus destitutus Sacramentum suscepit in mortali, sufficit quod postea attritionem habeat, ad gratiam recipiendam; secus si mala fide. Id autem currit, si obex tollatur, perseverante eodem morbo et periculo; saltem quoad effectum specialium auxiliorum; ut dicunt *Suar.* et *Dic.* apud *Salm.*

708. — « 1. Materia ejus remota est oleum benedictum, quod in pyxide chrismali signatur littera I. (in cuius defectu non licet uti chrismate: si tamen usus sis, nihil repentendum esse docet *Laym. l. 5. tr. 8. c. 2. n. 3.*), idque renovandum est quotannis in cena Domini, veteri exusto; * (Et hoc ex precepto *Clementis VIII ap. Salm. c. 2. n. 11. et Pal. c. 2. n. 15. et ex Rit. Rom. ubi dicitur: Oleum infirmorum... singulis annis... in Cœna Domini..., veteri combusto, renovandum est. An autem hoc preceptum obliget sub gravi? Negat *Escob. l. 22. n. 81.* cum *Sa. Led. Henr. etc.*, quia de gravitate hujus precepti non constat, nisi pro solo Chrismate, ut habetur in c. Si quis, de Consecr. d. 4. Sed probabilius affirmant *Bonac. p. 2. n. 3. Pal. l. c. Croix l. 6. p. 1. n. 42.* cum *Dic.* item *Trull. Possev.* et *Zambr. ap. Escob. n. 79.* Ratio, quia videtur materia satis gravis, et talis est universalis Ecclesiae consuetudo) *; si tamen novum haberet non possit, licet uti antiquo, *Laym. l. c. ** (Et ita *Salm. c. 2. n. 11. cum. Dian. et Aversa, ex Declar. S. C. apud Gazant.*) * et si hoc non sufficiat, aliud consecratum, vel in necessitate non consecratum (in minore tamen quantitate, quam vetus est) addere. * (Ita ex *Rituali Rom. ubi dicitur: Id tamen (id est oleum) si forte infra annum... ita deficiat, ut sufficere non posse videatur, neque aliud benedictum haberet queat, modico oleo non benedicto, in minori quantitate superinfuso, reparari potest.*) * Etsi *Dian. p. 6. t. 6. R. 44. ex Less.* et aliis 4. dicat contrarium habere proxim Ecclesiæ; ut scilicet paulatim, per vices (si ita requirat necessitas propter copiam infirmorum) longe etiam major quantitas addatur, quam ab Episcopo fuerit consecrata initio. *Bon. d. 7. q. 1. n. 8. ex Possevino.* * (Et hoc dicit *Croix n. 2093.* esse certè licitum ex praxi Ecclesiarum, et ex Decl. S. C. ap. *Cardenas*, utque colligitur ex c. Quod in dubiis, de Consec. Eccl. juxta dicta in hoc l. 6. n. 368. Modò pars olei, quæ nunc effunditur, sit minor altera parte, cui infunditur. Id tamen recte ait *Ronc. q. 2. R. 1.* non permittendum nisi in casu necessitatis.) * »*

Certum est 1. hoc oleum infirmorum debere esse olivarum, quia ex communis usu nomine olei hoc propriæ intelligitur; ita communiter DD. cum *Salm. tr. 7. c. 2. num. 1. et Petroc. t. 4. de Extr. Unct. q. 2.* et patet ex Decreto Florentini apud *Sporer Suppl. p. 220. n. 61.* ubi pro hujus Sacramenti materia assignatur *Oleum oliveæ per Episcopum benedictum.* Certum est 2. apud omnes, quod hoc oleum debeat esse benedictum ex necessitate precepti, sed

709. — Dubitatur 1. An oleum infirmorum debeat esse benedictum ex necessitate Sacramenti? Prima sententia negat, et hanc tenent *Juenin. q. 3. c. 1. Natal. de Alex. cap. 1. 2.* item *Cajet. Maldonat. et Sambo. ap. Tourn. t. 9. p. 303.* qui non obstat dicunt Concilium Florent. ut supra, neque Trident. sess. 14. c. 1. ubi pariter dicitur: *Intellexit enim Ecclesia materiam (Extremæ Unctionis) esse oleum ab Episcopo benedictum.* Quia (ut dicunt), esto ibi assignetur oleum pro materia, non tamen definitur esse de essentia quod benedicatur ab Episcopo. Secunda verò sententia communissima affirmat, et hanc tenent *S. Th. Suppl. q. 29. art. 5. Conc. t. 10. n. 5. Petr. q. 4. Salm. c. 2. n. 2. et Scot.* et alii apud *Sporer l. c. Ratio*, quia Concilia in hoc dogmaticè locuta sunt, unde utrumque ad valorem hujus Sacramenti requiri declararunt.

Dubitatur 2. An oleum debeat esse necessariò benedictum in ordine ad Extremam Unctionem? Negant *Suar. t. 4. d. 39. sect. 1. n. 9. et Laym. c. 2. n. 3. et Henr. c. 8. n. 2.* quia verè est oleum ab Episcopo benedictum. Affirmant verò *Palauz p. 2. n. 5. Holzm. pag. 242. num. 7. item Bellarm. Valent. Barbosa, Aversa, etc. ap. Salm. cap. 2. n. 9.* quia, sicut benedictione Chrismatis deputatur Chrisma pro sacramento Confirmationis, ita benedictione olei infirmorum deputatur materia ad Sacramentum Extremæ Unctionis. Utraque sententia est probabilis, unde prima non potest in praxim deduci, nisi in casu necessitatis, quo deest oleum infirmorum; tunc enim poterit ministrari Extrema Unctio Chrismati, vel oleo Catechumenorum sub conditione, ut rectè dicunt *Vita art. 1. n. 2. Ronc. q. ... et Croix l. 6. p. 2. n. 2090.* Et si postea haberet possit Oleum infirmorum, repetendum est Sacramentum, ut dicunt *Vita et Croix ll. cc.* utque præscripsit S. Carolus Borrom. *Act. Medioli. p. 4.*

Dubit. 3. An hujusmodi benedictio possit committi à Pontifice simplici Sacerdoti? Negant *Pal. p. 2. num. 5. Suar. d. 40. sect. 1. et Bellarm. Con. Laym. etc. ap. Salm. c. 2. n. 6.* Sed affirmandum cum *Holzm. num. 5. Petrocor. q. 4. Ronc. p. 120. q. 2. Conc. n. 6. et Bened. XIV de Synodo l. 7. c. 16. n. 4.* ex Decr. Clementis VIII, qui declaravit Sacramentum Extremæ Unctionis Latinis collatum à Sacerdotibus Græcis oleo ab eisdem Sacerdotibus benedicto, esse validum, ut diximus de *Confirm. n. 163.*

Dubitatur 4. An sufficiat ministrare hoc Sacramentum una gutta olei? Negant *Suarez d. 40. sect. 2. n. 4. ac Fill. Reg. Trull. Gran. etc. ap. Escob. l. 22. n. 82.* quia (ut aiunt) ungere propriæ est oleum per partes diffundere. Affirmant verò communius *Escob. num. 84. cum Dian. Tanner. et Hurt. ac Croix. n. 2094. cum Dic. et Aversa*, modò omnes partes ungantur; quia qui ungit una stilla olei, verè ungit, cum oleum plus quam alii liquores diffundatur. Hæc sententia mihi est probabilior; at quia prima non est improbabilius, saltem extrinsecè in praxi sequenda est. Pro valore autem Sacramenti rectè dicunt *Salm. c. 2. n. 12.*

146 LIB. VI. TR. V. DE EXTREM. UNCT. ET ORDINE. CAP. I.
cum Dicast. et Aversa, quod sufficit intingere in oleo extremum
digiti, et ungere.

710. — « 2. Materia proxima est unctio certarum partium
» corporis, ac saltem quinque sensuum; vel si mutilati sint, vi-
» cinarum partium, facta à Sacerdote: non simpliciter neces-
» sario contactu immediato manū; nam peste grassante potest
» uti virga oblonga oleo tincta, quam postea comburat. *Sylo.*
» *Chapeauill. Dian. V. Dian. p. 3. t. 4. R. 197.* * (Ita etiam pro-
» babiliter *Wig. n. 107.* et *Escob. n. 93.* qui addit, quod si fiat
» sine necessitate, nec erit mortale.) Quidam etiam DD. putant,
» unam tantum unctionem esse de essentia Sacramenti; ideoque
» in periculo pestis, et simili necessitate, sufficere unum tantum
» organum magis obvium, vel potius caput, quod in eo sensus
» maximè vigeant, ungere, dicendo: *Per istam, etc. quidquid de-*
» *liquisti per visum, auditum, gustum, odoratum, tactum, etc.* Et
» quidem pro hac sententia citantur varia Pastoralia. Agendae,
» et Doctor. *Lovan. Sylo. in 3. part. q. 32. art. 2. Laym. lib. 5.*
» *tr. 8. cap. 3.* qui eam non omnino improbabilem; *Tann.* et
» *Marchant. in Horto Pastororum,* qui omnino probabilem, et in
» praxi usitatam, *Dian. p. 3. t. 4. R. 108,* qui in praxi tutam
» dicit, citansque pro ea *p. 8. t. 1. R. 21. Gran. Amic. Aversam,*
» affirmat Pontificem id posse permettere: et denique *Escob.*
» citans *Becanum, c. 25. q. 7. num. 6.* et *Barbosa in Trid. sess. 14.*
» & 1. id permittit. Verum cum alii Doctores communiter re-
» pugnant, tutius saltē erit (quod suadent *Laym.* et *Dian. ll.*
» *cc.*) eo casu unum oculum, aurem, manum, et os velociter sine
» crucis forma ungere, dicendo unicam formam completementem
» reliquas. Illud verò certius est, pedes, aut renes inungere, non
» esse essentiale; imò quoad renes, non est decens, præsertim in
» fœminis, et viris religiosis, ideoque omitti solet. *Henr. Sa.,*
» *Tol. Suar. Bellarm. cap. 10. in fine.* »

Quæritur an unctio quinque sensuum sit de necessitate Sacra-
menti? Prima sententia negat, et dicit sufficere ad valorem
unicam tantum unctionem. Ita *Merbesius t. 2. p. 265. q. 19.*
Natal. ab Alex. c. 5. Tourn. t. 9. p. 396. item *Sylo. Becan.* et
Molf. ap. Salm. c. 2. n. 18. Et meritò (speculativè loquendo)
probabilem putant *Holzm. n. 10. Ronc. q. 2. R. 2. Elbel. n. 25.* ac
Laym. Con. etc. ap. Salm. Ratio, quia ex D. Jacobo simplex
unctio præcipitur, *ungentes eum oleo.* Item in Tridentino sess. 14.
c. 1, de una tantum unctione fit mentio, *hæc sacra unctio, etc.*; unde
infertur sufficere, quod homo in una parte tantum ungatur,
ut dicatur unctus. Secunda verò sententia communior et tutor
affirmat, eamque tenent *Laym. cap. 5. num. 7. Pal. p. 3. num. 6.*
Elbel. n. 25. Holzm. n. 10. cum Suar. Soto et Henr. ac Salm.
n. 19. cum S. Bonao. Bellarm. Valent. Con. Bon. etc. ex
D. Th. Suppl. q. 32. art. 6. qui docet unctionem quinque sensuum
esse, quasi de necessitate Sacramenti. Ratio, quia licet ex
verbis D. Jacobi, et Tridentini non fiat mentio plurium unctio-
num, tamen sic colligitur ex usu Ecclesiæ, et communī DD.

DE EXTREMA UNCTIONE.

147

sensu. Quapropter rectè dicunt AA. præfati, quod tantum tem-
pore pestis, vel alia urgente necessitate, poterit adhiberi sub con-
ditione una unctio in aliquo sensu (et consultius in capite), ut
aiunt *Benedic. XIV de Syn. lib. 7. cap. 18. Busemb. ut supra.*
Tunc autem dicit *Tourn.* sufficere quod dicatur: *Indulgeat tibi*
Deus quidquid peccasti per sensus; ut habetur in *Rituali Parisiensi.* Sed alii, ut *Busemb.* mox *infra n. 3. Holzm. et Elbel ll.*
cc. item Salm. c. 2. n. 32. cum Angles, Nugno, et Leand. requiri-
rant, ut exprimantur quinque sensus, nempe *quidquid per visum,*
auditum, gustum, odoratum et tactum deliquisti. Sed melius erit
sic dicere: « *Per istam S. Unctionem, etc. indulgeat tibi Deus*
» *quidquid deliquisti per sensus, visum, auditum, gustum, odo-*
» *ratum et tactum.* » Præmittendo verbum *deliquisti*, ut bene no-
tant *Salm. loc. cit. cum Aversa,* quia si *deliquisti* proferatur in fine,
et interim æger moriatur, nullum est sacramentum. Si autem
æger supervivat, meritò ait *Croix n. 2121.* repetendas esse
unctiones in singulis sensibus, addendo *Orationes omissas.* Præ-
scribit autem *Rituale Romanum:* « *Si dubitet (Sacerdos) an*
» *vivat..., unctionem prosequatur sub conditione... dicens: Si*
» *vivis, per istam, etc.* »

Certum est autem non esse de necessitate Sacramenti geminam
unctionem adhibere geminis partibus, v. g. in utroque oculo,
aure, etc. ut rectè dicunt *Roncagl. q. 2. R. 2. Holzm. n. 10.* et
Salm. n. 16. cum Suar. Sa, Bon. Unde urgente necessitate,
nempe si adsit periculum infectionis, vel si infirmus nequeat verti
ad aliud latus, sufficit ungere unum oculum, unam aurem, etc.
Uncio autem renum, ut præscribit *Rituale,* « *in mulieribus*
» *honestatis gratia semper omittitur;* atque etiam in viris,
» quando infirmus commode moveri non potest. » Uncio verò
pedum non est de necessitate Sacramenti, ut communiter dicunt
Pal. p. 3. n. 3. Ronc. quæst. 2. R. 2. et Salm. n. 17. cum Suar.
Laym. Sa, et Bon. ex D. Thoma d. quæst. 32. art. 6. unde dicunt in
hac unctione pedum servandam esse consuetudinem Ecclesiæ.

Nec etiam est de necessitate Sacramenti servare ordinem inter
unctiones partium, quia hujus ordinis inversio minimè impedit
Sacramenti significationem. *Holzm. n. 11. cum communī.* Com-
muniter tamen dicunt *Suar. t. 4. d. 40. sect. 2. in fine. Bonac. p. 5.*
n. 20. Pal. p. 3. n. 11. cum Sa, et Holzm. cum Bambest., id esse
gravior illictum, quia esset contra usum Ecclesiæ in re notabili.

« 3. De essentia hujus Sacramenti est. i. Ut organa quinque sen-
» suum, quæ inunguntur, nominentur. *Pal. p. 4. c. 26. Aversa*
» *sect. 4. etc. communiter, licet Diana p. 8. t. 7. R. 56. ex*
» *Regin.* contrarium censeat probabile; imò ad valorem suf-
» ficere, si inter ungendum omnes sensus dicas: *Per istas*
» *sanctas unctiones indulgeat tibi, etc. 2. Verba illa: Per hanc*
» *sanctam unctionem;* et si *Palaus l. c. dicat valere,* si tantum
» *omittas tò sanctam.* 3. Verba deprecativa, *Indulgeat tibi Deus.*
» Hinc formam imperativam, v. g. *Per hanc, etc. remittatur tibi*
» *quidquid, etc.* non valere, dicit *Palaus l. c. Diana l. c.* »

711. — Quoad formam hujus Sacramenti pertinet, Sacerdos intincto pollice in oleo sancto, in modum crucis ungere debet infirmum, ut præscribit Rituale Romanum, in partibus infra scriptis, aptando verba formæ proprio loco in hunc modum, videlicet: « Per istam sanctam Unctionem †, et suam piissimam misericordiam, indulgeat tibi Dominus, quidquid per visum » (si ungitur oculus, et sic de aliis) deliquisti. Amen. » Minister vero, si est in sacris, vel ipsem Sacerdos post quamlibet unctionem tergit loca inuncta novo globulo bombaei vel rei similis, eaque in vase mundo reponat, et ad Ecclesiam postea deferat, comburat, cineresque projiciat in sacrarium. Advertit pariter Rituale, quod cum Sacerdos ungit partes corporis quæ pares sunt, prout oculos, aures, etc. (incipiendo semper à parte dextera) non absolvat formam, antequam ambas perunxerit. Si quis autem sit aliquo membro mutilatus, pars loco illi proxima eadem forma inungatur. Deinde aures inungendo, repeat eamdem formam, dicendo, *per auditum*; ad naras *per odoratum*; ad os (compressis labiis), *per gustum*, et *locutionem*; ad manus (Sacerdotibus exterius, reliquis interius in palmis), *per tactum* ad pedes (scilicet in plantis), *per gressum*; ad renes, *per lumborum delectationem*. Hæc autem uncio omittitur in foemini et etiam in viris qui vix aut sine periculo mortis moveri non possunt. Quando autem periculum mortis imminent, præcipit Rituale, ut infirmus citèt ungatur prædictis verbis: *Per istam S. Unctionem*, etc. Et postea, si supervivat, dicantur orationes prætermissæ. Hæc omnia habentur in Rituali.

Verbum deliquisti meritò dicunt Croix num. 2097. et Mazz. t. 3. p. 216. cum Gob. contra Bosco, esse de essentia; nam alias non exprimeretur in forma unus ex principalibus effectibus hujus Sacramenti, qui est remissio peccatorum, ut dixit D. Jacobus: « Et si in peccatis sit, remittentur ei. »

Verbum autem Sanctam non est de essentia, cum in Florent. et Trident. hæc vox non additur: peccat tamen omittens. Ita communiter Pal. part. 4. n. 4. Holz. n. 14. Mazzotta pag. 216. et Salm. cap. 2. n. 30. cum Aversa et Dicast.

Dubit. 1. An valeat forma indicativa? Prima sententia affirmat, quam tenent Tournely t. 9. et Juenin. Diss. 7. q. 4. item Palud. Alb. Magn. Becan. Ricch. Aureol. et Tanner, apud Escob. num. 103. et probabilem putat Concina, pag. 17. n. 12. Eam probat ex variis priscis Ritualibus, et signanter ex Ambrosiana in quo dicebatur: « Ungo te oleo sanctificato in nomine Patris, » etc., ut militis unclii præparatus ad certamen aereas possit « superare potestates. » Secunda tamen sententia communis et verior docet non valere; ita S. Th. Suppl. q. 29. art. 8. per totum, Merbes. q. 20. Natal. ab Alex. art. 3. Suar. d. 40. sect. 3. num. 6. Fill. tr. 3. num. 80. Petrocor. tom. 4. p. 184. Pal. p. 4. n. 1. Elbel. n. 28. Holz. n. 15. cum S. Bon. et Mastr. Escob. n. 105. cum Henr. Con. Nugn. et Hurt. ac Sporer. num. 74. cum Bellar. Laym. Bon. Val. etc. Ratio habetur

ex ipsis verbis D. Jacobi: « Et orent super eum, ungentes eum » oleo... et oratio fidei salvabit infirmum. » Ex quibus verbis patet Apostolum orationi tribuisse efficaciam hujus Sacramenti. Nec obstant Ritualia opposita; nam respondet D. Th. loc. cit. ad 3. quod verba illa non erant forma hujus Sacramenti, sed potius dispositio ad formam. Sed forte melius respondet Papa Bened. XIV de Synodo lib. 7. cap. 17. et Sporer n. 75. cum Mastr. et Herincx, quod verba illa, ut possit, cum sint optativa, referri possint ad proferentis votum et orationem, nempe ac si diceret: « Ungo te orans Deum, ut possis, etc. »

Dubitatur 2. An sint de essentia verba: *Per suam piissimam misericordiam?* Prima sententia affirmat, et hanc tenent Nunnus, et Hurt. apud Escob. n. 97. atque Bellarm. ap. Mazzotta t. 3. p. 216. favetque Coninck dist. 19. n. 15. et probabilem putat Roncaglia quest. 3. quoad verbum *Misericordiam*; dubitat vero Suar. dist. 40. sect. 3. num. 13. Ratio, quia, cum forma debeat esse deprecativa, necessariò in ea est explicandus recursus ad divinam misericordiam, quæ respicit miseriam, in qua maximè est infirmus in fine vitæ constitutus. Secunda vero sententia longè communior, et longè probabilior negat, et hanc tenent Pal. p. 4. n. 4. Bonac. p. 3. circa finem. Salm. cap. 2. n. 31. Roncag. l. c. Spor. n. 71. Holz. n. 14. et Escob. n. 99. Laym. Fill. Reg. Henr. Dic. et Trull. Ratio enim opposita minimè suadet verba illa esse de essentia, quia eo ipso quod Sacerdos dicat, *Indulgeat tibi Deus*, satis orat divinam misericordiam. Omnes tamen conveniunt quod omittere prædicta verba esset quidem mortale, cum esset omission in re notabili, et contra usum Ecclesiæ.

Dubit. 3. An valeat forma, si dicatur: « Ungo te oleo sancto, » ut per suam misericordiam indulget tibi Deus, etc. » Negant Bonac. p. 3. n. 3. ac Hurt. Nunnus, etc. ap. Salm. c. 2. n. 29. Probabilius vero affirmant Suar. Laym. Fill. Henr. Reg. et cæteri communiter apud eosdem Salm. (qui tamen dicunt rem esse incertam.) Ratio, quia his verbis jam exprimitur substantia formæ.

712. — « 4. Hoc Sacramentum tantum dandum est morti propter pinquis, ex morbo, vulnere, parti, vel senectute, quia hi soli sunt infirmi. Quod si morbo liberati rursus periclitentur, iterandum est: et quidem in diutinis morbis, quoties erit periculum novum; neque expectandum (sub gravi culpa, Quint. t. 5. sect. 9.) donec sensibus careant, vel omnino sint desperati. In dubio vero de vita, detur sub conditione. Laym. l. c. ex S. Thom. Syllo. Suar. d. 40.

« 5. Si conferatur infirmo communis morbo, sive non graviter, vel periculose laboranti, non est validum. Suar. Palau. Gran. Amic. etc. commun. Ac licet Less. Wiggers, et Quint. contrarium putent probabile, concedunt tamen sic inunctum iterum inungendum esse (etiam in eodem morbo), quando periculose laborare coeperit, ob mutatum statum infirmitatis, additique Quint. mortaliter peccatum fuisse. V. Quint. tom. 5. sect. 7. Dian. p. 9. t. 6. R. 45. »

713. — Dubit. 1. An sit validum hoc Sacramentum Extremæ Unctionis, si conferatur sano? Affirmat *Juenin. ap. Bened. XIV. de Synodo l. 8. c. 5. num. 4. et Ronc. q. 6. R. 1.* respondet quod non auderet asserere esse invalidum, cum nullibi viderit condemnatum ritum Græcorum, qui in die Cœnæ Domini, dum consecratur oleum infirmorum ab Episcopo, totum illud insument in ungendis adstantibus. Sed omnino tenendum est invalidum cum communi sententia, quam tenent *Suar. t. 4. d. 42. sect. 2. Pal. p. 6. n. 10. Salm. c. 4. n. 6. Conc. p. 18. n. 4. et N. SS. P. Bened. XIV. l. c. Ratio*, quia id patet ex verbis *S. Jacobi c. 6. ubi dicitur: Infirmatur quis in vobis? inducat, etc.* Et communiter ornes interpretantur hunc textum de infirmitate corporali, non autem spirituali, ex *Trid. sess. 14. c. 3. ubi dicitur: Declaratur esse hanc unctionem infirmis adhibendam.* Nec obstat ritus Ecclesiæ Græcæ; nam sapienter advertit præfatus Pontifex unctionem illam sanis adhiberi, non tanquam Sacramentum (quod errorem esse ait ita credere), sed ut meram cæremoniam ac sacramentalem benedictionem.

Dubit. 2. An sit validum hoc Sacramentum, si conferatur infirmo quocumque morbo laboranti etiam non gravi? Prima sententia affirmat, dicens esse quidem illicitum, sed non invalidum, et hanc tenent *Coninck d. 19. dub. 7. n. 25. et Wigandt n. 111. Ratio*, tum quia Apostolus agnoscit absolutè infirmum pro subjecto capaci hujus Sacramenti, cum dicat: « Infirmatur quis in vobis? inducat etc.; » tum quia in *Trident. d. c. 3. sic habetur: Declaratur etiam esse hanc unctionem infirmis adhibendam; iis vero præsertim, qui tam periculose decumbunt, ut in exitu vitæ constituti videantur, unde et Sacramentum exentiū nuncupatur.* Ubi notant verbum *præsertim*, et ex eo inferunt Sacramentum adhiberi posse etiam his, qui non periculose decumbunt. Secunda tamen sententia communior et sequenda, docet talēm collationem non solum esse illicitam, sed etiam invalidam. Ita *Suar. d. 42. sect. 2. n. 4 et 5. Pal. p. 6. n. 17. Bonac. p. 5. n. 15. Escob. l. 23. n. 138. cum Caspens. Gran. Amico, Diana, Reg. etc. ex D. Th. in 4. d. 23. q. 2. art. 4. q. 2*, ubi docet hoc Sacramentum non esse dandum, nisi infirmis, qui secundum humanam aestimationem videntur morti appropinquare. Probatur ex *Decr. Eugenii IV in Instruct. ad Armenos*, ubi dictum fuit: « Hoc sacramentum dari non debet, nisi infirmo de cuius morte timetur. » Verbum autem *debet* hīc non tantum importat præceptum, sed etiam necessitatem, quia præfatus Pontifex, cum declaraverit subjectum hujus Sacramenti, et designarit tantum infirmum de cuius morte timetur, censemur alios quidem infirmos exclusisse. Confirmatur ex fine institutionis hujus Sacramenti, qui fuit (prout ait *Trident. sess. 14. in Proœm.*), ut hoc Sacramentum finem vitæ tanquam firmissimo quodam præsidio muniret. Nec obstat quod in dicto c. 3. dicatur *præsertim*, nam hæc particula juxta contextum

Concilii, ut patet, non denotat posse quibusvis infirmis Sacramentum ministrari, sed posse dari iis, qui periculose decumbunt, etiamsi non sint constituti in exitu vitæ, sive in articulo mortis; modo immineat periculum mortis, ut mox in fine Dubii quarti declarabitur.

Dubit. 3. An mulieri laboranti in partu sit hoc Sacramentum ministrandum? Respondetur: si fœmina laborat in partu communibus tantum doloribus, non poterit quidem ungi, etiamsi prima vice pariat, vel alias fuerit in periculo mortis, quia tunc non adhuc periculosa laborat infirmitate, ut communiter dicunt DD. infra citandi cum *Concilio Mediol. p. 2. ubi dictum fuit: Parochus unctionis Sacramentum ministrare non debet mulieribus in partu laborantibus.* Secus verò si mulier jam cœperit gravissimis cruciatibus divexari, ita ut jam actu sit in proximo periculo mortis; quia tunc revera jam periculose infirmatur; ita *Bonac. p. 5. n. 6. Fill. tr. 3. n. 68. Diana p. 10. tr. 12. R. 9. cum Franc. Lugo, et Amico, ac Escob. n. 140 et 141. cum Reg. Trull. Cand. etc.*

714. — Dubitatur 4. An hoc Sacramentum licet conferri possit ægroti in solo putato periculo vitæ? Prima sententia negat et hanc tenet *Viva q. 6. art. 3. n. 2. et probabilem vocant Less. et Quintanad. apud Escob. n. 136. Ratio* (ut dicunt) quia non potest Sacramentum exponi periculo frustrationis; invalidè enim conferretur, si revera infirmus non esset in vero periculo mortis. Secunda tamen sententia communis et vera affirmat, et hanc tenent *Pal. p. 6. n. 16. Suar. d. 42. sect. 2. n. 5. Holzm. n. 28. Sporer n. 98. cum Scoto, et Amico, ac Escob. n. 138. cum Caspens. Gran. Reg. etc.* Hæc sententia docet, ad ministrandum hoc Sacramentum valide et licet, sufficere quod infirmus laboret morbo ita gravi, ut prudenter putetur esse in periculo proximæ mortis. Et probatur ex decreto Eugenii, ut supra, ubi: *De cuius morte timetur.* Et ex *Rituali*, ubi: « Debet hoc Sacramentum infirmis præberi, qui... tam graviter laborant, ut mortis periculum imminere videatur. » Et ratio est, quia cum Christus Dominus ministracionem hujus Sacramenti hominibus reliquerit, credendum est sic eam reliquisse ut possint concedere illud omnibus infirmis, quibus probabiliter judicatur periculum mortis imminere.

Advertisendum autem hīc 1. quod ad præbendum hoc Sacramentum non sit expectandum ultimum vitæ tempus; unde communiter docent *Merbes. tom. 2. de E. U. q. 25. Mon. 5. Roncagl. Reg. in praxi n. 2. et Antoine p. 566. Obs. 1.* graviter peccare Parochos, qui differunt hoc Sacramentum; usquedum infirmus privetur usu sensuum et rationis; prout habetur etiam expressum in *Catech. Rom. §. 9.* ubi dicitur: « Gravissime peccant, qui illud tempus ægroti ungendi observare solent, cum jam, omni salutis spe amissa, vita et sensibus carere incipiatur. » Ratio, quia sic privat infirmus uberiori fructu quem recepisset, si suscepisset Sacramentum dum erat rationis compos, cum magis

tunc se ad illud disposuisset; item quia privatur spiritualibus viribus ad resistendum dæmoni, et ad preferenda morbi incommoda; item quia infirmus, si forte esset in mortali, et compositionis Sacramentum receperisset, auxilio attritionis gratiam forte fuisset adeptus, qua alioquin privatur; demum quia virtute hujus Sacramenti forte consecutus fuisset sanitatem corporis, si tempore congruo collatum fuisset; licet enim hoc Sacramentum virtute quadam supernaturali operetur etiam salutem corporalem, si animæ saluti expedierit (ut loquitur Tridentinum), non tamen per modum miraculi operatur, sed via quodammodo ordinaria, nempe causas naturales adjuvando, ut communiter aiunt DD. Quæ omnia saltem simul congesta videntur grave damnum infirmo afferre.

Advertendum 2. quòd distinguere oporteat, quando Extrema Unctio dari debet, et quando dari possit. Adest quidem obligatio, ut mox diximus, eam ministrandi, cùm urget periculum proximæ mortis, et tunc non est expectandum ultimum vitæ tempus, sed ministrandum est Sacramentum, sicut præcepit Bened. XIV in Euchol. Græcor. (vide Bullam 53. in Bullar. t. 4. ibi §. 46.) cùm infirmi sibi constant, et sui compotes sunt. Cæterū communiter docent DD. validē et lícite posse dari Extremam Unctionem statim ac prudenter judicatur infirmus laborare periculo mortis, et si adhuc non proximæ: ita Suar. t. 4. disp. 42. sect. 2. n. 4. ubi ait: « Ut minimum requiritur, ut ex tali infirmitate mors possit moraliter timeri, saltem remotè. » Idem docet Coninch. dub. 7. n. 24. Castrop. tr. 26. p. 6. n. 12. Bon. disp. 7. q. un. pun. 5. n. 7. Escob. de Extr. Unct. Prob. 30. n. 138. Holzm. eod. tit. n. 28. Sporer n. 98. Salm. c. 4. n. 6. et alii passim, cum Bened. XIV. de Synodo l. 8. cap. 7. n. 2. et Honorato Tournely de Extr. Unct. qui adducit pro hac sententia duplex Concilium, Aquisgranense et Moguntinum. Id probatur 1. ex Concilio Florentino (t. 13. Concil. p. 538.) in decreto, ubi dicitur: « Subjectum hujus Sacramenti esse infirmum, de cuius morte timetur. » Probatur 2. ex Trid. sess. 14. c. 3. ubi habetur: « Hanc Unctionem infirmis adhibendam, iis verò præsertim qui in exitu vitæ constituti videantur. » Particula illa præsertim satis indicat posse Extremam Unctionem ministrari etiam infirmis, qui nondum videntur esse in exitu vitæ. Fortius demum probatur 3. ex citata Bulla 53 Bened. XIV, cit. §. 46. ubi scribitur: « Ne Sacramentum Extremæ Unctionis ministretur benevolentibus, sed iis duntaxat qui gravi morbo laborant. » Hinc rectè ait Castropalaus (l. c. n. 12.): « Quapropter censerem quoties viaticum infirmo ministratur, statim et ministrari Unctionem posse, et expedire; quia jam censemur infirmitas grave periculum vitæ inducere. »

In dubio autem an infirmitas sit periculosa mortis, rectè aiunt Castrop. ib. n. 13. et Laym. de Extr. Unct. c. 4. circa finem: « Non posse Extremam Unctionem ministrari, tum quia præcepit tam est, ne aliis quam de vita periclitantibus ministretur. »

Secus verò si de tali periculo vera adsit probabilitas, sive prudens timor, ut communiter docent Suar. Caspensis, Castrop. Escobar. et Holzm. n. 28. cum Scoto et Mastrio.

715 — Dubit. 5. Quando hoc Sacramentum possit iterum ministrari eidem infirmo? Respondeatur: Quando infirmitas non est diurna, ad iterandum hoc Sacramentum requiritur, ut infirmus a priori infirmitate convalescerit, et in aliud simile vitæ discrimen inciderit, ut docet Trident. sess. 14. c. 3. Quando verò infirmitates sunt diurnæ, prout sunt hectica, et hydropsis, tunc S. Carolus Borromæus l. c. sic instruit: « Si ob mortem impendente quis unctus fuerit et evaserit; deinde ex eodem morbo in aliud simile periculum mortis rursus inciderit, rursus ungi debet. » Idem docuit D. Th. in 4. dist. 23. qu. 2. art. 4. qu. 2. Idem præcepit Rituale Rom. dicens: « in eadem infirmitate hoc Sacramentum iterari non debet, nisi diurna sit, ut cùm infirmus convalescerit, iterum in periculum mortis incidit. » Unde adverte, quòd in morbo diurno, si infirmus post unctionem certè manserit in eodem periculo mortis, non poterit rursus ungi. Secus verò ait N. SS. P. Ben. XIV, (de nobis optimè meritus) de Synodo l. 8. c. 8. n. 4, si dubitetur an revera morbi status mutatus sit; tunc enim dicit expedire ad Sacramenti iterationem propendere, eo quòd hæc sit uniformior veteri Ecclesiæ consuetudini, et per eam novum spirituale subsidium infirmo obveniat. Hoc tamen intelligendum de dubio positivo, nempe quando probabile sit infirmum jam exisse à periculo mortis; nam alias in mero dubio negativo servandum est præscriptum Tridentini, ubi dicitur posse Sacramentum iterari, si infirmi convalescent; quod revera non potest verificari, nisi saltem probabiliter à periculo exierint. Unde dicit Ronc. q. 7. R. 2. non sufficere infirmum per quatuor vel quinque dies ita se melius habuisse, ut videatur mortis periculum evasisse; secus si per notabile tempus, ut dicunt Wigandt n. 111. et Spor. n. 111. cum Suar. Con. Reg. etc. putà per mensem, ut aiunt Bon. p. 6. n. 4. et Viva art. 3. n. 5. cum Trull.

716. — « 6. Ad Sacramentum hoc cum fructu recipiendum, in eo, qui rationis est compos, et conscient peccati mortalitatis (si non confiteatur) requiritur contrito saltem existimata; nempe sufficit atritio. Bonac. d. 7. q. un. p. 5. n. 2. ex Reg. l. 28. cap. ult. art. 73. * (Vide dictian. 86. et antea n. 33.) * Ordinariè autem, nisi obstet causa rationabilis (v. gr. si ob vomitum communiceare non possit), præmittenda est confessio et communione, ob Ecclesiæ consuetudinem, quæ unctionem tanquam minus necessariam ad salutem, postponit. Vid. Bon. l. c. n. 13. * (in Rit. Rom. sic habetur: Ex generali Ecclesiæ consuetudine observandum est, ut si tempus et infirmi conditio permittat, ante Extremam Unctionem, Pénitentiæ et Eucharistiæ Sacra-menta infirmis præbeantur. Suscipere autem Extrermam Unctionem ante Viaticum, aut nullum erit peccatum, aut viæ veniale, ut dicunt Suar. d. 44. sect. 1. n. 2 et Croix n. 2120. nec improbat 7,

» Bened. XIV, de Syn. l. 8. cap. 8. n. 2. quia consuetudo præmit
» tendi Viaticum non est recepta saltem sub gravi obligatione.)
» Licet autem, per se loquendo, confessio non necessario præ-
» mittatur, cum per contritionem se disponere possit, per acci-
» dens tamen requiri potest, v. g. si post viaticum peccasset
» mortaliter, et timeretur post unctionem defuturum tempus
» confessioni: tunc enim prius audiendus et absolvendus esset,
» quia sacramenta magis necessaria tali casu prius sumenda sunt.
» Fill. Barbos. Dian. p. 5. t. 3. R. 92.

717. — « 7. Pueris habentibus sufficientem rationis usum ad
» peccandum, tametsi sacram Eucharistiam non accipiant, non
» rectè negatur Extrema Unctio, cum inde nonnunquam salus
» ipsorum dependere possit. Suar. 3. p. t. 3. d. 70. sect. 1. Graff.
» Angl. Zamb. apud Laym. l. 5. t. 8. c. 4. n. 2. qui Parochos
» quorundam locorum excusat per consuetudinem toleratam ab
» Episcopis, si non dent pueris ante an. 14 vel 15, excepto casu
» necessitatis, quo puer, quem rationis usum consecutum esse
» constet, aliud Sacramentum ante mortem suscipere non possit.
» Vide Chapeauill. c. 5. q. 17. Ac licet Parochus in Confessione
» cognoverit, puerum nunquam actualiter peccasse, debere tamen
» illum inungere, contra Nug. et Sanch. docent Suar. Reg. Fill.
» Conc. etc cum Dian. p. 3. t. 4. R. 181. Si verò dubium sit, an
» puer usum rationis habeat, ungendus est sub conditione. Dian.
» p. 9. t. 3. R. 85. et Sanch. Zamb. et Card. de Lugo. »

718. — Dubitatur 1. An infantes sint capaces hujus Sacra-
menti? Prima sententia affirmat, quam tenent Major, et Posse.
apud Escob. l. 22. n. 109. Ratio quia hoc Sacramentum non
solùm datur ad delenda peccata actualia, sed etiam ad tollendas
reliquias peccati originalis, ad recuperandam sanitatem, ac ad
augmentum gratiæ acquirendum. Secunda verò sententia com-
munis et vera negat, et hanc tenent S. Th. suppl. qu. 32.
art. 4. Bellar. de Extr. Unct. c. 9. Suar. d. 42. sect. 1. n. 3. Pal.
p. 6. n. 3. Laym. c. 4. n. 2. Bonac. p. 5. n. 1. Spor. num. 94.
Holzm. num. 26. et Escob. cum Soto, Nao. Tol. Fill. Reg. etc. ex
Rituall Rom. ubi: « Debet autem hoc Sacramentum infirmis
» præberi, qui ad usum rationis pervenerint. » Ratio, quia (ut
ait D. Thomas) « pueris non competit forma hujus Sacra-
» menti, eo quid non peccaverunt per visum et auditum, ut in
» forma exprimitur. » Ad rationem autem oppositam respondet
idem S. Doctor, quod Extrema Unctio non datur ad reliquias
peccati originalis, sed actualis auferendas. Quoad autem effec-
tum sanitatis, respondet, quod cum hic sit effectus tantum se-
cundarius hujus Sacramenti, ipse cessat cessante primario.
Quoad augmentum vero gratiæ, cum hoc non detur nisi ut con-
junctum proprio effectui Sacramenti, quando subjectum non est
capax effectus proprii, neque est capax augmenti. Neque obstat,
quod olim (ut asserunt Maldonat. et Cornel. à Lap.) infantes
ungebantur oleo infirmorum; nam respondet Papa Benedictus
XIV, de Synod. l. 8. c. 6. n. 2. quod fortè, si ungebantur, tunc

unctionio illa potius erat benedictio sacramentalis, ut dictum est de
unctione Græcorum n. 713.

719. — Dubitatur 2. An hoc Sacramentum conferri possit
pueris, de quorum usu rationis dubium vertit? Prima sententia
negat, et hanc tenent Sotus, Aureol. et Zambran apud Escob.
n. 112. quia si verè puer usu rationis caret, frustratur Sacra-
mentum, et cum hoc non sit necessarium ad salutem, non debet tali
periculo exponi. Secunda sententia affirmat, quam tenent Spor.
n. 94. et Croix n. 2111. cum Raynaud. Schild. etc. qui dicunt in
dubio pueros absolutè ungendos esse, quia saltem sunt capaces
effectus sanitatis corporis. Tertia vero sententia probabilior,
quam (præter Dian. Sancium, et Lugo ap. Bus.) tenent Renzi
de E. U. c. 2. q. 3. et Escob. n. 114. cum Dic. et Leand. dicit tales
pueros ungendos esse sub conditione, quia per conditionem jam
salvator reverentia Sacramenti, et aliunde justa assistit causa
illud ministrandi sub conditione, ne priventur pueri fructu
tam salutari hujus Sacramenti, juxta dicta n. 718.

720. — Dubit. 3. An possit dari Extrema Unctio pueru qui
jam sit doli capax, sed non adhuc sit capax Communionis? Prima
sententia negat, quam tenent Sotus, Aureol. Vivald. Nald. etc.
apud Escob. n. 115. cum quadam Synodo Hispalensi et videtur
faverere D. Th. suppl. q. 32. a. 4. ubi dicit: « Sicut Eucharistia non
» debet dari pueris, ita nec hoc Sacramentum. » Ratio tum quia
hoc fert communis Ecclesiæ consuetudo, tum quia indecens vide-
tur hoc Sacramentum dari pueru, qui in illo statu vix potest
instrui de illius effectu. Secunda vero sententia communior et
probabilior affirmat, eamque tenent Laym. c. 4. n. 2. Sporer
n. 94. cum Nao. Suar. Aversa, etc. et Escob. n. 107. cum Sa,
Val. Angl. Durand. Sancio, et Zambr. Et idem docet Papa
Bened. XIV, de Syn. l. 8. c. 6. n. 2. qui dicit minimè appro-
bandam esse quamdam Synodum, in qua statutum fuerat non
dandum hoc Sacramentum pueris, qui non communicarunt; et
approbat quod tradit Rituale Argentinense, nempe non denegandam Extremam Unctionem pueris septennibus, ac iis, it
quibus malitia supplet ætatem, etsi ad septennium non perse-
nerint. Nec obstat textus allatus D. Thomæ; nam ibi (ut ait
ai. 2.) ab hoc Sacramento excludit tantum pueros impotes
rationis, qui immunes sunt à peccatis actualibus.

721. — Dubit. 4. An possit dari Extrema Unctio infirmo
adulto statim post Baptismum? Negat Sanctius ap. Escob.
n. 121, quia huic per Baptismum omnes reliquiae peccatorum
jam fuerunt abstersæ, sed communiter et rectè affirmant Laym.
c. 8. n. 3. Suar. d. 42. sect. 3. nra. 9. Renzi c. 2. q. 2. Diana
p. 5. tr. 3. R. 82. cum Vega, Led. Sylvest. Fill. Palud.
Hurt. etc. ac Escob. n. 123. cum Molf. Prep. et Naldo. Ratio,
tum quia verius per Baptismum non absterguntur reliquiae cul-
parum actualium commissarum ante Baptismum, prout sunt
torpor ad bonum, ac pronitas ad malum; tum quia primarius
effectus hujus Sacramenti non tam est remissio culparum, quare

corroboratio infirmi contra Dæmonis tentationes, ut dicunt *Suar.* d. 41. sect. 1. n. 1. *Laym.* c. 5. n. 2. *Pal.* p. 5. n. 5. *Mazz.* p. 221. et alii; idque inferunt ex verbis Apostoli: *Alleviabit eum Dominus.*

722. — « 8. Minister est solus Sacerdos proprius sive Pastor: » sine cuius venia, si extra necessitatem alius det, validum qui- » dem est, sed graviter peccat. *Sylo.* *Sot.* *Conc.* d. 9. n. 28. » * (Est commune, ut *Suar.* *Pal.* *Bonac.* etc. *Salm.* c. 5. n. 3. An » autem quivis Sacerdos possit hoc Sacramentum ministrare ob » consensum probabiliter præsumptum Parochi, vel ejus ratifi- » bitionem? Negat *Vioa de Suar.* qu. 6. a. 2. n. 3. cum *Laym.* *Dian.* etc. Sed probabilitate affirmant *Palau* p. 7. n. 4. cum » *Val.* et *Sa.* ac *Salm.* c. 5. n. 4. cum *Bon.* et *Dic.* Vide dicta » de *Euch.* n. 235.) * et Religiosus incurrit excommunicationem » Papalem. *Suarez Reg.* l. 18. n. 40. * (Ex *Clementina* 1. de » *Prioleg.* §. 1.) * Posse tamen Regulares hoc Sacramentum, » uti et *Viaticum* in articulo mortis suis familiaribus ministrare, » docet *Dian.* p. 5. t. 3. R. 52. ex *Marchino*, etc. * (De hoc adest » *Bulla ap. Spor.* n. 81. quæ incipit, *Immacescibilem*, edita » anno 1557 ubi *S.* *Pius V* concessit *Theatinis* conferre Extre- » mam Unctionem non solum Fratribus et Clericis ipsius Cong- » gregationis, sed etiam mercenariis, operariis, seruis, ac famulis » ejusdem Congregationis, ac quibusvis hospitibus etiam secularibus » et extraneis, quos in locis vel habitationibus dictæ Congreg. tunc » reperiri contigerit in mortis articulo, et quoties de illo dubitari » contigerit, etiam licentia minime petita, nec obtenta parochorum. » Item *Sixtus IV* (ap. *Pitton.* de *Conf.* n. 78.) concessit Regulari- » ribus dare Eucharistiam et Extremam Unctionem suis paeniten- » tibus, si Parochus in iustè et negaverit, vel malitiose distulerit.)

723. — « In necessitate vero, ut si Pastor absit, vel dare nolit, » nec Superior possit adiri pro petenda licentia, licite ministrat » quivis non excommunicatus, aut suspensus, etiam Regularis, ut » contra *Gavant.* docent *Præpos.* *Henriq.* *Fern.* *Gran.* *Dian.* » p. 4. t. 3. R. 82. censemur enim tunc Papa dare licentiam. » *Laym.* *Reg.* *Suar.* etc. loc. cit. *Dian.* R. 176. * (Ita etiam » communiter *Suar.* d. 44. sect. 3. n. 3. *Bon.* p. 4. n. 6. *Salm.* c. 5. n. 5. *Conc.* p. 17. n. 3. *Holzm.* n. 20. *Elbel* n. 43. *Fill.* n. 90. *Escob.* n. 192. *Pal.* p. 7. n. 5. cum *Val.* *Con.* etc.; item » *Ben.* XIV, de *Syn.* l. 8. c. 4. n. 7. cum *Tourn.* *Juenin.* *Nat.* ab *Alex.* (contra *Sylo.* *Arm.* et *Vivald.* ap. *Escob.* n. 160.) Et » idem docuit *S.* *Carolus Borrom.* *Act.* *Med.* p. 4. ubi concessit » cuilibet Sacerdoti dare hoc Sacramentum, deficiente Parocho. » An autem Pastor excommunicatus possit Extremam Unctionem » ministrare? Affirmant *Posse.* *Dian.* *Victorell.* et *Leand.* ap. » *Escob.* num. 163. ac probabile putant *ibid.* *Fill.* et *Vill.* Sed » probabilitas negant *Suar.* d. 44. sect. 3. n. 6. *Bon.* p. 4. n. 4. » cum *Henr.* et *Escob.* n. 165. qui secus ait de Pastore suspenso: » et quidem probabiliter, si alius desit.) *

724. — « 9. Sufficit Sacerdos sine ministro, in necessitate, nec

» in ea fœmina adhibenda est; quod si tamen fiat, veniale esse do- » cet *Quint.* t. 5. sect. 6. * (*Prout* etiam dicit *Escob.* num. 211. » Ministrare autem sine Ministro, nullum esse peccatum, etiam re- » mota necessitate, dicunt *Bon.* p. 6. n. 6. et *Escob.* n. 208. cum » *Hosi.* et *Poss.* etc. Sed probabilitas non excusat à veniali *Dian.* » p. 9. t. 6. R. 46. *Tol.* l. 7. c. 2. ct *Graf.* *Dic.* ap. *Escob.* n. 106. » ex *Rituali Rom.* ubi dicitur: Convocatis Clericis, saltem » uno, etc.) * In ea posset etiam unus unus, alius aliam partem » inungere, pronunciando tamen formam illi unctioni respon- » dentem. *Bon.* l. c. etc. commun. * (Ita etiam *Salm.* c. 4. n. 6. » cum *communi.* *Suar.* d. 43. sect. 2. n. 4. *Pal.* p. 7. n. 7. cum *Con.* » et *Spor.* n. 82. Hoc tamen intelligendum cum AA. citatis, licere » in solo casu necessitatis, scil. si timetur infirmus decessurus, » alias esset mortale; quia contra usum Ecclesiæ, ut recte ad- » certit *Bon.* p. 4. n. 8. cum *communi.* Certum est autem sufficere unum » Sacerdotem ad ministrandum hoc Sacramentum, ut docet *D. Th.* » et alii comm. ap. *Croix* n. 2100. et patet ex c. Quæsivit. de Verb. » sign. ubi: Sacerdos uno præsente Clerico, et etiam solus potest » inungere ungere. *Graci* autem adhuc septem Sacerdotes (ut » ait *Arc.* sed *Bened.* XIII concessit eis an. 1724 posse ungere » unum, si 7 vel 3 haberi non possint.) * Non tamen potest unus » inungere aliquem sensum, et alijs formam pronunciare * (Ut » etiam *Salm.* c. 5. n. 6. cum *Dic.* et *communi*) *, neque unus » unum oculum, et alter alterum. *Vid.* *Dian.* p. 9. t. 7. R. 56. » Quod si Sacerdos non possit progredi, suppleta erunt per » alium, quæ restant. *Tan.* *Præp.* *Merat.* qui apud *Dian.* p. 5. » t. 3. R. 87. notat licere etiam alteri unctiones ab initio repeter » perinde ac si prior nullam earum inchoasset. * (Sed melius: » Quando Sacerdos inter unctiones deficit, si statim alius eas » supplet, non sunt iteranda prius factæ, ut *Bon.* p. 4. n. 9. cum » *D. Th.* *Poss.* *Fill.* *Molf.* et *S.* *Carolo Borrom.* *Act.* *Med.* p. 4. » Secus si unctiones ab alio suppleantur post aliquam notabilem » moram (puta post quadrantem); tunc enim omnes unctiones sub » conditione repeti debent; ita recte ait *Croix*, cum *Aversa*, *Me-* » *rat.* et *Nunno.*) *

725. — Dubit hinc, an Sacerdos incurrat irregularitatem, si » ægrotus decadat, dum Sacerdos curat eum revolvi ad inungen- » dum? Recte negant *Bon.* p. 4. n. 10. cum *Posse.* *Soto.* etc., et » huic congruit id quod dicunt *Salm.* de *Censur.* c. 8. num. 33. cum » *Corneio*, ex eod. *Bon.* de *Irreg.* d. 7. q. 4. p. 7. num. 12. cum *Suar.* *Ugol.* et *communi*, nempe quod irregularitas non incuratur nisi per delictum, à quo est immunis qui officium caritatis exercet.

726. — « 10. Etsi in administratione hujus Sacramenti ser- » vanda sint omnia præscripta in *Rituali*, *Agenda*, vel *Manuali*; » mortale tamen non esse administrare in necessitate sine super- » pellico, vel stola, docent *Quint.* et *Leand.* conceditque *Amic.* » Et *Dian.* p. 8. t. 1. R. 79. id excusat ab omni peccato, si infir- » mus non sit capax alterius Sacramenti, et ista haberi non pos- » sint, contra *Suar.* *Regin.* etc. »